

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПІДХІД ЯК ОBOB'ЯЗKOBA СКЛАДОВА ВСЕБІЧНОГО РОЗВИТКУ ТА ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Наведено обов'язки куратора академічної групи, які допоможуть реалізувати індивідуальний підхід щодо виховання студентів.

Ключові слова: академічна група, індивідуальний підхід, виховання студентів, особистість.

Abstract

An academic group supervisor duties to help realize individual approach to educating students.

Key words: academic group, individual approach, educating students, personality.

Вступ

Куратор академічної студентської групи відіграє важливу роль у розв'язанні багатогранних завдань виховання студентської молоді.

Здійснення функцій куратора групи пов'язане з рядом обов'язків:

- всесторонньо і глибоко вивчати запити, нахили, побутові умови життя студентів групи;
- вести цілеспрямовану роботу з удосконалення підготовки спеціалістів для галузі;
- виховувати свідоме ставлення до навчання, праці, обраної професії; бережливе ставлення до матеріальних цінностей; повагу до законів України;
- формувати демократичний світогляд, національну свідомість, громадську позицію, патріотизм, високі моральні якості;
- організовувати проведення виховних заходів;
- сприяти організації студентського самоврядування;
- сприяти участі студентів в олімпіадах, конкурсах із спеціальності, клубах за інтересами, предметних гуртках;
- організовувати роботу з підвищення культурного рівня студентів;
- вести облік та аналіз успішності, відвідування занять студентами групи, організовувати надання допомоги невстигаючим і своєчасно інформувати батьків;
- підтримувати постійний зв'язок з батьками, планувати і організовувати спільну виховну роботу;
- вести встановлену навчальним закладом документацію куратора групи (журнал куратора навчальної групи, особові справи, плани роботи тощо);
- постійно підвищувати професійний рівень, педагогічну майстерність, загальну культуру.

Перед нашим суспільством стоїть завдання підготувати молодь до повноцінного активного життя в демократичному суспільстві, в умовах ринкової економіки. Тому велика відповідальність покладається на куратора групи, якому доводиться лише починати формування колективу. Це, насамперед, вивчення індивідуальних особливостей через дослідження пізнавальних інтересів (методом анкетування), вольових якостей і темпераменту (методом спостереження і психологічного тестування), організованості і самооцінки.

Індивідуальний підхід у процесі розвитку та виховання студента

Індивідуальний підхід - це виховання з опорою на особисті якості. Принцип індивідуального підходу у вихованні потребує, щоб куратор групи:

1. Постійно вивчав і добре знав індивідуальні особливості темпераменту, риси характеру, погляди, смаки, звички своїх вихованців.
2. Вмів діагностувати і знав реальний рівень сформованості таких важливих особистих якостей як спосіб мислення, мотиви, інтереси, ціннісні орієнтації, життєві плани та ін.

3. Постійно залучав студента до виховної діяльності, що забезпечуватиме прогресивний розвиток особистості.

4. Своєчасно виявляв і усував причини, які можуть заважати досягненню виховної мети. Якщо ці причини не вдалось виявити своєчасно, то оперативно реагувати, змінюючи тактику впливу, залежно від обставин, що склалися.

5. Максимально використовував активність самої особистості.

6. Поєднував виховання з самовихованням, допомагав у виборі мети, методів, форм самовиховання.

7. Розвивав самостійність, ініціативу, самодіяльність вихованців.

“Якщо педагогіка хоче виховувати людину в усіх відношеннях, то вона має попереду пізнати її також у всіх відношеннях... Вихователь повинен прагнути пізнати людину такою, якою вона є в дійсності, з усіма її слабкостями і в усій її величі, з усіма її буденними, дрібними потребами і з усіма її великими духовними вимогами” [1].

Вивчення особистості студента не самомета, а необхідна умова для успішності навчання і виховання. Вивчаючи студентів, куратор групи повинен враховувати, що студент не тільки об'єкт виховання, а й його суб'єкт. Це означає, що кожен студент є активним учасником виховного процесу, особою, яка усвідомлює своє власне становлення, виявляє самодіяльність, творчість, ініціативу, відповідає за свою працю, поведінку, вміє оцінювати себе з точки зору інтересів суспільства, не тільки турбується про виховання членів свого колективу, а й відповідає за нього.

З метою всебічного і систематичного вивчення студентів куратор групи може застосовувати прямі й непрямі методи [2]. До першої групи методів належить педагогічне спостереження, педагогічний експеримент, бесіди, аналіз результатів діяльності студентів. До другої групи методів належить узагальнення незалежних характеристик і метод соціометрії.

Педагогічне спостереження здійснюється в процесі повсякденного і систематичного спілкування зі студентами. Предметом постійної уваги куратора групи повинні бути ті студенти, у поведінці яких мають місце ті чи інші відхилення від норми і правил моралі, вивчення причин цих відхилень з метою їх подолання.

Педагогічний експеримент дає можливість включати кожного студента в такі відносини, які дозволяють вивчати його всебічно, стимулювати формування у нього позитивних рис і гальмувати прояви негативних, які часто залишаються поза педагогічною увагою викладачів.

Індивідуальна бесіда покликана допомогти студентові пізнати себе таким, яким він є в дійсності, правильно оцінити ті чи інші свої вчинки, виправляти, в разі необхідності, свою поведінку, інакше кажучи, допомагати студентові краще «пізнати себе й виховувати себе» [3].

Готуючись до бесіди, куратор групи завчасно визначає її мету. Передбачає бажані результати. Слід пам'ятати, що бесіда не повинна перетворюватись в якусь спеціальну процедуру виховуючого моралізування. Бесіда повинна бути довірливою і тактовною. Вона може набувати характеру дискусії з тих чи інших питань життя навчального закладу, групи, їхньої роботи, місця і волі студентів у ній, сприяти самовихованню, розвивати у студента здатність розуміти і переживати те, що сьогодні він став кращим, ніж був учора.

Бесіди проводяться не лише з окремими студентами, а також з активом групи та усією групою. Бесіди з активом-старостою групи, профоргом - помагають куратору глибше орієнтуватись в житті колективу групи, у взаєминах між його членами, краще вивчати стан громадської думки в групі, дисципліну окремих студентів, намічати заходи з подальшого згуртування студентів, створення сприятливої атмосфери для подальшого розвитку.

Куратор групи повинен прагнути до того, щоб в обговоренні змісту бесіди брали активну участь усі студенти. У проведенні бесіди з групою дуже важливо розгортати критику та самокритику в колективі, утверджуючи дух самокритичності, непримиримості до недоліків.

Джерелом, з якого куратор здобуває необхідні відомості про студентів, є також бесіди з викладачами та батьками.

Дані спостережень можуть уточнюватись і доповнюватись з допомогою анкетного методу. Анкетне опитування може проводитись з певною метою, наприклад, з метою вивчення мотивів навчання, ставлення до громадських обов'язків, стану морального клімату в групі, рівня розуміння студентами тих чи інших понять тощо. Результати аналізу одержаних відповідей використовуються у виховній роботі з групою та окремими студентами.

Кураторові групи надзвичайно важливо знати студента таким, яким він є в дійсності, тобто його об'єктивну оцінку. Одержати таку оцінку допомагає узагальнення незалежних характеристик. На основі зіставлення даних власного спостереження з даними, одержаними з інших джерел, куратор складає об'єктивне уявлення про того чи іншого студента, про його позитивні або негативні риси, без знання яких не можна забезпечити індивідуальний підхід у вихованні, знайти шляхи і засоби піднесення рівня вихованості студентів, прищеплення йому умінь і навичок правильної поведінки, його життєвої орієнтації [4].

Виявити справжні взаємини між студентами групи куратор може за допомогою методу соціометрії. Суть методу полягає в тому, що студенти відповідають на непрямі запитання. Наприклад, студенту пропонується назвати партнера, з яким би він хотів займатися спільною справою, займатися творчістю, випускати стінну газету, дружити та інше.

Аналізуючи відповіді, куратор групи складає уявлення про моральний клімат в групі, про позитивний чи негативний статус окремих студентів, реальні стосунки між студентами, виявляє студентів, які користуються чи не користуються авторитетом у товаришів, виконують роль неофіційних лідерів, робить висновки про шляхи і засоби згуртування колективу, підвищення ефективності всієї виховної роботи з студентською групою.

Висновки

Для того, щоб правильно і ефективно побудувати роботу, куратор групи повинен знати:

- кожного студента своєї групи, стан здоров'я, загальний розвиток, нахили, запити та інтереси, особливості уваги, культури мови, сприйняття мислення, здатність долати труднощі;
- риси характеру (чесність, правдивість, організованість, дисциплінованість, відповідальність), взаємини з колективом, участь у громадському житті, ставлення до викладачів, до товаришів, особливості темпераменту;
- системність і ґрунтовність знань, участь у позааудиторних заходах, читацькі інтереси, захоплення спортом, технікою, художньою творчістю;
- умови життя сім'ї, сімейні взаємини, стан виховання в сім'ї, ставлення до батьків, рідних, участь у трудових справах.

Ґрунтовне вивчення студентів – важлива передумова здійснення різнобічної виховної роботи і успішного виконання куратором своїх виховних функцій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ушинський К.Д. Людина як предмет виховання. Твори. – К., 1986. - С.28, 36.
2. Болдирєв М.І. Класний керівник. – К., 1982. – С.104.
3. Сухомлинський В.О. Сто порад учителеві. Вибрані твори. – К., 1979. – Т.2. - С. 601.
4. В.М.Дудатьєва Специфіка функцій куратора у формуванні особистості студента технічного вищого навчального закладу / Гуманізм та освіта: Збірник матеріалів 8 міжнародної науково-практичної конференції – Вінниця, 2006. – С. 190-193.

Дудатьєва Валентина Миколаївна — асистент кафедри захисту інформації, Вінницький національний технічний університет., e-mail: dudatyev.av@gmail.com.

Войтко Вікторія Володимирівна — канд. техн. наук, доцент кафедри програмного забезпечення, заступник декана ФІТКІ з навчально-виховної роботи, Вінницький національний технічний університет, email : dekanfki@i.ua.

Dudatyeva Valentuna M – Assistant Department of information security Vinnitsa National Technical University, e-mail: dudatyev.av@gmail.com.

Voitko Viktoria V – Docent of Software Department, deputy of dean FITCE of teaching educational work, Vinnitsia National Technical University, Vinnitsia, email : dekanfki@i.ua.